

Uticaj „Min-a-zela“ na prirast junadi u tovu

V. Dosković, Snežana Bogosavljević-Bošković, Vera Radović, R. Doković

S a d r ž a j: U radu su prikazani rezultati uticaja dodavanja zeolitnog preparata „Min-a-zel“ (ITNMS – Institut za tehnologiju nuklearnih i drugih mineralnih sirovina, Beograd) na telesnu masu, ukupan i prosečan dnevni prirast junadi u tovu. U ogledu je bilo 22 muška teleta, domaćeg šarenog govečeta u tipu simentalca, podeljena u dve ogledne grupe. Ogled ishrane je trajao 155 dana. Dnevni obrok junadi sastojao se od kabaste hrane (livadsko seno) i koncentrovane krmne smeše. Ogledna grupa (O-I, n=11) dobijala je preko krmne smeše „Min-a-zel“ u količini od 0,5 posto, a kontrolna grupa (K, n=11) je hranjena krmnom smešom istog sirovinskog sastava, ali bez zeolitnog preparata. U toku ogleda junad su merena 1-og, 31-og, 61-og, 91-og, 121-og i 155-og dana tova. Prosečna telesna masa junadi, na početku tova, bila je 142,36 kg/grlu (K), odnosno 142,45 kg/grlu (O-I). Na kraju ogleda junad iz K grupe su ostvarila prosečnu telesnu masu 332,54 kg/grlu i prosečan dnevni prirast 1,23 kg/grlu/dan, a junad iz O-I grupe 336,45 kg/grlu i prosečan dnevni prirast 1,25 kg/grlu/dan. Ogledna grupa (O-I), koja je u obroku dobijala „Min-a-zel“ (0,5%), ostvarila je veću telesnu masu, veći ukupan prirast i veći prosečan dnevni prirast, u svim oglednim periodima, u odnosu na kontrolnu grupu (K). Utvrđene razlike u ukupnom prirastu (3,82 kg/grlu) i prosečnom dnevnom prirastu (25 g/grlu/dan) između oglednih grupa na kraju tova nisu bile statistički signifikantne ($P > 0,05$).

KLjučne reči: junad, telesna masa, prirast, „Min-a-zel“

„MIN-A-ZEL“ EFFECT ON WEIGHT GAIN IN FATTENING BEEF CATTLE

A b s t r a c t: The paper presents results of the effect of zeolite supplement „Min-a-zel“ (ITNMS – Institute for Technology of Nuclear and Other Mineral Raw Materials, Belgrade) on body weight and total and average daily gain in fattening of beef cattle. The trial involved 22 male beef of domestic spotted breed Simmental type divided into two trial groups. The feeding trial lasted 155 days. A daily ration included fodder (meadow hay) and a compound feed concentrate. The trial group (O-I, n=11) was fed with „Min-a-zel“ through the compound feed at the rate of 0.5 %, and the control group (C, n=11) was fed with the compound feed having the same composition but without the zeolite supplement. During the trial the beef were weighed on the 1st, 31st, 61st, 91st, 121st and 155th fattening days. Average beef weight at the beginning of the fattening was 142.36 kg/head (C) or 142.45 kg/head (O-I). At the end of the trial, the C group cattle and O-I cattle achieved an average body weight of 332.54 kg/head and 336.45 kg/head and an average daily gain of 1.23 kg/head/day and 1.25 kg/head/day, respectively. The trial group (O-I) fed with „Min-a-zel“ supplements (0.5 %) had higher body weights, higher total gain and increased average daily gain in all trial periods compared to the control (C). The established differences in total gain (3.82 kg/head) and average daily gain (25 g/head/day) between the trial groups at the end of the fattening period were not statistically significant ($P > 0.05$).

Key words: beef cattle, body weight, weight gain, „Min-a-zel“

Uvod

U savremenoj stočarskoj proizvodnji goveda, kao vrsta domaćih životinja, služe, prvenstveno, kao izvor mesa i mleka za ishranu ljudi. Genetske predispozicije goveda u tovu, sa jedne strane i kvaliteta ishrana, sa druge strane su osnovni preduslovi za dobijanje mesa odličnog kvaliteta. Poseban problem u ishrani životinja predstavljaju mikotoksini i bolesti izazvane njima – mikotoksikoze. U poslednje vreme sve više se predlaže upotreba mineralnih adsorbenata kao inaktivatora mikotoksina iz stočne hrane, navodeći kao razloge za njihovu upotrebu laku primenu, pozitivne efekte u proizvodnji životinja, nisku cenu ovih preparata, lako čuvanje, itd.

Adsorbenti mikotoksina mineralnog porekla, na bazi prirodnih zeolita sa visokim udelom klinoptilolita (preko 80 posto), mogu da budu efikasna sredstva za adsorpciju većine toksičnih materija u hrani za životinje čime se smanjuje uticaj njihovog štetnog delovanja i njihovo deponovanje u tkivima životinja (Adamović i sar., 2003b).

Materijal i metode

Za ispitivanje efekta zeolita na proizvodne osobine junadi uzeta su odlučena telad domaćeg šarenog govečeta u tipu simentalca. Ogled ishrane izveden je u standardnoj proizvodnoj staji sa prostirkom. U

AUTORI: Vladimir Dosković, Snežana Bogosavljević-Bošković, Vera Radović, Radojica Doković, Agronomski fakultet, Čačak, Cara Dušana 34, Republika Srbija

AUTHORS: Vladimir Doskovic, Snežana Bogosavljevic-Boskovic, Vera Radovic, Radojica Djokovic, Faculty of Agronomy, Cacak, Cara Dusana 34, Republic of Serbia

